

OBSAH.

Úvod. Prameny a literatura 1— 8

I. R. WAGNER ROMANTIK.

Úvod: R. Wagner a romantismus 11— 14

I. Zrození romantikovo. Mládí R. Wagnera (1813—1834) 14— 45

Rodina. Okolí a Wagnerův život vnitřní. Divadelnost rodiny. Adolf Wagner. Mnohostrannost romantiků. Wagner malířem, filologem, básníkem. Wagner hudebníkem. K. M. Weber, Beethoven. První pokusy skladatelské. — Léta přísné školy, Theod. Weinlig. Symfonie C-dur. — První pokusy o hudební drama: »S v a t b a.« »V í l y.« — Poznámky.

II. Mladá Evropa. Léta bloudění (1834—1841) 45— 79

Hnutí Mladého Německa. Zájmy politické. Život studentský. Literární záliby mladoněmecké. První politické ouvertury. — Démoničnost hudby románské. Kult románské melodie. — Wagner kapelníkem. »Z á k a z l á s k y.« Ouvertury. — Bída divadelnictví, Minna Planerová. Vrchol bídy. — Ošklivost z lehké hudby. Touha po vysvobození. Vidina Paříže. — Cesta a příchod do Paříže. Paříž skutečná. Marné pokusy v Paříži. Ponižení umělecké. Bída. Spása v Beethovenovi. Závěr doby Pařížské. Návrat do Německa. — Poznámky.

III. První krise. Rienzi. Bludný Holanďan (1841—1843) 79—121

Morální znaky Wagnerovy krise. Umění čisté. Hudba instrumentální. Wagnerův »F a u s t«. Dobrá opera ve smyslu mravním. Wagnerovy plány operní 79— 88
 »Rienzi«: Wagnerův poměr k dílu. Ideovost díla i jeho postav. Stavba opery, dramatická dynamika. Vážnost práce, ráz hudby. Dvojakost hudebního výrazu. Pravdivost celku. Význam v dějinách velké tragické opery 88— 97
 »Bludný Holanďan«: Německý ráz díla, východiskem německý singspiel. Úprava látky, její nepropracovanost. Stupňovaný stil singspielu: líceň orkestrální, scény sborové, barvitost scény. Postavy z romantické opery: Holanďan. Romantická melodie: píseň a deklamatorní sloh. — Jednota díla ze Sentiny ballady. Thematický materiál jednotný. — Hudba moře centrálním bodem díla. Moře symbolem člověka. Senta. Překonání naturalismu. Ouvertura 97—119
 Poznámky 119—121

IV. Novoromantismus. Tannhäuser. Lohengrín (1843—1848) 121—252

Reforma německé opery. Úspěch »Rienziho«. Premiera »Bludného Holanďana«. Wagner kapelníkem. Plán soustředění německých umělců v Drážďanech. Výtvarníci, G. Semper. Literáti Drážďanští. Wagnerův repertoire: Weber, Mozart, Gluck a Spontini. »D a s L i e b e s m a h l d e r A p o s t e l.« Drážďanské koncerty. Beethoven. Nové dirigentství Wagnerovo. — Wagnerův poměr k současným mistrům němec-

kým: Marschner, Mendelssohn, Schumann. Počátky antiwagnerianismu v Drážďanech. Antiwagnerianismus v kritice. Osudy prvních oper. Klavírní výtahy. Nechuť ke kapelnictví. Přátelé. — Nezávislost Wagnerovy činnosti tvůrcí. Novost oper novoromantických. Vliv »Eury-anthy«. Problem opery. Reforma básnického textu. Rytířství a kře-stanství. Básnická idea v opeře. Prostředky hudební. Význam novo-romantismu	121—160
»T a n n h ä u s e r e: První dílo reformní. Síla básnické látky: indivi-dualnost a všelidskost. Wagnerovo nadšení tvůrcí. — Vznik díla ze dvou pověstí. Píseň o Tannhäuserovi a pověst o zápase pěvců. Slou-čení kultury románské a germánské. Konflikt smyslnosti a duchovosti. Absolutní vášeň a pozitivnost díla. — Svět smyslný. Venuše a její hudba. Svět idealistický. Alžběta a její hudba. Postava Tannhäu-se-rová. Obraz rytířského světa. Katolicismus a příroda. — Technické problémy. Zákon vývoje naproti kontrastu. Verš a dramatická melodie, nové formy. Zápas pěvců, Tannhäuserovo vypravování. Dialogy. Hu-dební prostředky: zvýšení výrazu, instrumentace. Ouvertura, úvod k 3. aktu. Souvislost se scénou. Závěr díla. Pařížské zpracování. — Premiera Tannhäusera. Kritika. — Plán ke komické opeře »Mistři pěvci norimberští«	161—207
»L o h e n g r i n e: Popularita díla v jeho idealismu. Látka a její poměr k pramenům středověkým. Problem genia. Vznik textu a hudby. — Povaha vnějšího děje a jeho symbolismus. Sv. Grál a idealismus. Jeho vidina a zjevení v Lohengrinovi. Elsa symbolem lidské ne-jednotnosti. Ryzí ženství a jeho tragika. Scéna v ložnici. Tragický závěr, ideová katharse. Intrika z opery romantické. Ortruda a Telra-mund. Specifický ráz díla: rytířství a křesťanství. — Vyrovnání techniky. Shoda hudby a dramatu. Scény místo vokálních forem. Stavba scén z motivu. Příznačné motivy idejí, ne osob. Motiv sv. Grálu, motiv zákazu, motiv pochybnosti. Předehra. Ensemble a sbo-ry. Architektonika díla: škrty. Zdramatisování hudebních prostředků: melodie a harmonie, modulace, instrumentace. Jednota nálady, ori-ginalita a svěžest díla	207—246
Poznámky	246—252
D o s l o v. Wagnerova krise, obrát k revoluci. Význam romantické periody Wagnerovy	252—256
Rejstřík děl R. Wagnera: a) Spisy. b) Skladby	257—260
Rejstřík jmenný	261—267